

Pitnou vodu nemá 90 % studánek.

o živé vodě, která uzdravuje a oživuje, rovněž svědčí o víře v zázračnost a sílu pramenů.

KVALITA VODY SE MĚNÍ

Na našem území můžete najít asi 14 tisíc studánek, ale jejich počet se stále mění. Některé vysychají, jiné se obnovují, lidé objevují a upravují nové. Výskyt studánek ovlivňují klimatické změny i intenzivní zemědělství.

Ale i dnes se třeba na území hlavního města Prahy nachází asi 200 studánek. Nezaměňujte však studánku a studnu. Studna je umělý výtvar člověka, kdežto studánka je přirozeně vyvěrající pramen, který je nějak upravený. O studánky se často starají místní občané nebo Klub českých turistů. Pokud během výletu narazíte na studánku, myslíte na to, že ne každá studánka nabízí pitnou vodu. Kvalita vody se také průběžně mění, takže k pití raději využijte studánky, u kterých

Studánka je přirozeně vyvěrající pramen.

se kvalita vody sleduje. Udává se, že více než 90 procent studánek nemá vodu zcela pitnou, alespoň ne podle našich relativně přísných norem.

STUDÁNKY NA JAŘE

U některých studánek a pramenů se konají každoroční slavnosti nebo se u nich střídají davy turistů, jiné jsou prakticky neznámé. Zahrnout studánky mezi cíle vašich výletů určitě stojí za to. Studánky bývají asi nejkrásnější právě na jaře, kdy bývá dostatek vody. Pokud je studánka zanesená, můžete odstranit nános napadených listů nebo vybrat bahno a kal ze dna. Studánka má význam i pro okolní přírodu, jako přirozený zdroj vody pro ptáky a další živočichy. Celý biotop tím získává přidanou hodnotu.

Studánkovou mapu najdete na webu Ekologického institutu Veronica veronica.cz/mapa-studanek

ZEPTALI JSME SE

MICHAL KULÍK
estudanky.eu

K ČEMU SLOUŽÍ NÁRODNÍ REGISTR PRAMENŮ

A STUDÁNEK?

Jde o nekomerční projekt vedený spolkem Mladí ochránci přírody. Zapojit se může každý, protože i prameny a studánky jsou v přírodě pro každého. Cílem je hledat a zmapovat veřejně přístupné přírodní zdroje vody, tedy prameny a studánky. Díky databázi na našich stránkách nebo v mobilní aplikaci se můžete kdykoli podívat, kde se ve vaší blízkosti studánka nachází, a i v nouzi nejvyšší nalézt chladivé osvěžení. Pokud v přírodě najdete vodní zdroj, vyfotíte jej, zjistíte umístění a zadejte jej do našeho registru.

Kde najdete studánku?

Den otevírání studánek se slaví na konci května. Na výlet za studánkami se však můžete vypravit po celý rok.

Otevírání studánek patří k jarním lidovým zvykům. Někde se jako malá slavnost pořádá už v březnu či dubnu. Den otevírání studánek připadá každoročně na 31. května. Různé akce u významnějších studánek se proto často konají o víkendech kolem tohoto data. Na spoustě míst se tato tradice po mnoha letech znovu obnovuje. Původně se jedná o starobylý zvyk, pravděpodobně již z pohanských dob, který svědčí o mimořádné úctě dávných Slovanů k vodním zdrojům. Dnes jarní očista studánek funguje jako symbolická výzva k úctě k pramenům a ochraňování vody, která je pro život na Zemi nepostradatelná.

ZVYKY NAŠICH PŘEDKŮ

Pro naše méně vzdálené předky, kteří žili jen pár staletí před námi, bývala jarní očista studánek spojována s vyháněním zlých sil. Tento obřad měl také ukončit sucho, přivolat deště a zajistit dostatek

vody pro další období. Správný čas pro obřad nastával od druhé poloviny jara do svatojánské noci nebo během královnic, tedy dívčích svatodušních oslav. Důležitou roli zde hrály mladé dívky, které mezi sebou zvolily královnu vedoucí obřad, někde více magicky, jindy více nábožensky zaměřený. Dívky čistily studánku, vyhazovaly do ní i různé předměty, zpívaly písně, modlitby, zapalovaly svíce. Mnoho pohádek

Tradice otevírání studánek

Prameny a studánky inspirovaly nejednoho umělce. Lidová tradice otevírání studánek nadchla básníka Miloslava Bureše natolik, že v roce 1954 popis tohoto zvyku přebásnil a ve svých verších přenesl do kraje Tří Studní, což je okres Žďár nad Sázavou. Básně tehdy zaslal svému příteli, hudebnímu skladateli Bohuslavu Martinů, který na texty vytvořil čtyři kantáty, jednou z nich je světoznámé Otvírání studánek. Na Třech Studních se tato tradice i s uvedením kantáty provádí vždy poslední květnovou sobotu u studánek Barborka a Vitulka.

Připravila: Jarmila Bajerová, foto: Shutterstock.com, wikipedia.org, pixabay.com

INZERCE

TEREZIA

PŘÍRODA MÁ SÍLU UDRŽET ŽÍLY V KONDICI

Vyrábí česká rodinná firma
Bez chemie a konzervantů
Žádejte ve své lékárně

Obsahuje 8 vybraných bylin
pro zdravé tepny a žíly.

Jetel přispívá ke zvýšení elasticity a pevnosti cév, pohanka podporuje zdraví cév.

ZDRAVÍ MÁ KOŘENY V PŘÍRODĚ

TEREZIA DOPLNĚK STRAVY
ŽÍLY & CÉVY
ELASTICITA A PEVNOST CÉV
60 KAPSLÍ
Doplňěk stravy

Zaregistrujte se na www.terezia.eu, zadejte slevový kód **BHOBBY** a nakupujte s **25% slevou**.
Sleva platí pouze pro registrované a na jeden nákup. Slevový kód platí do 15. 7. 2023.

SLEVA 25 %

www.terezia.eu